

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 382/2023
24.02.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Џакула, председника већа, Јелене Ивановић, Марине Милановић, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милош Кукурековић, адвокат из ..., против тужене Предшколске установе Дечјег вртића „Шарско лане“ Штрпце, чији је пуномоћник Драган Вељковић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2658/22 од 04.08.2022. године, у седници већа одржаној 24.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2658/22 од 04.08.2022. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2658/22 од 04.08.2022. године и пресуда Основног суда у Лесковцу П1 261/20 од 08.12.2021. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лесковцу П1 261/20 од 08.12.2021. године, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужени обавезе да јој на име накнаде штете у висини разлике између припадајуће минималне и исплаћене зараде исплати за период од 01.04.2017. до 31.12.2019. године укупан износ од 133.594,15 динара, са законском затезном каматом почев од последњег дана у месецу за претходни месец, на износе наведене у том ставу изреке, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се тужени обавезе да јој на име накнаде штете у висини разлике између припадајућег и исплаћеног додатка на зараду према Закључку Владе РС 05 број 120-335/2007-14 од 25.12.2008. године, исплати за период од 01.04.2017. до 31.12.2019. године, укупан износ од 98.808,25 динара, са законском затезном каматом почев од последњег дана у месецу за претходни месец па до исплате, на износе наведене у том ставу изреке, као неоснован. Ставом трећим изреке, тужиља је обавезана да туженој накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 21.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2658/22 од 04.08.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиље и потврђена првостепена пресуда. Ставом

другим изреке, одбијен је као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију из свих законских разлога, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужена је доставила одговор на ревизију тужиле.

По оцени Врховног касационог суда, у конкретном случају испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужиле, ради уједначавања судске праксе о праву запослених на територији Косова и Метохије на увећању зараду на основу Закључка Владе РС 05 број 120-335/2007-14 од 25.12.2008. године, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11, 49/13 – УС, 74/13 – УС, 55/14, 87/18, 18/20) – у даљем тексту: ЗПП, па је одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиле основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у радном односу код тужене на пословима „...“, на основу уговора о раду од 27.09.2011. године. У спорном периоду тужила је обављала фактички рад код тужене, а обрачун плате од стране тужене вршен је у складу са донетим појединачним актом и са увећањем за 50% применом Закључка Владе РС 05 број 120-335/2007-14 од 25.12.2008. године по основу радног ангажовања запослених на Косову и Метохији. Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђена је висина разлике између зараде у висини минималне зараде и основне плате без увећања од 50%, која за утужени период износи 133.594,15 динара, а разлика у висини тзв. „косовског додатка“ износи 98.808,17 динара. Према варијанти обрачуна, према подацима о висини минималне зараде са минулим радом и основне зараде која је обрачуната и исплаћена тужиле са минулим радом и основне зараде која је обрачуната и исплаћена тужиле са минулим радом и увећањем од 50% на име тзв. „косовског додатка“, утврђена је негативна разлика, односно плата коју је тужила примила већа је у односу на минималну зараду за исти период.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, примењујући одредбе Закона о раду, одредбе члана 5. и 6. Закона о платама службеника и намештеника у органима аутономне покрајине и локалне управе („Сл.гласник РС“, бр. 113/2017...86/2019) и одредбе члана 27. и 29. Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Сл.гласник РС“, бр.21/2016...98/2018), захтев тужиле одбили као неоснован, налазећи да је зарада коју је тужила примила са минулим радом и увећањем од 50% месечно на име „косовског додатка“ исплаћена у већем износу у односу на обрачун минималне зараде са увећањем по основу минулог рада. Стога сматрају да тужила неосновано потражује утужену разлику.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право а због тога је чињенично стање непотпуно утврђено.

Према одредби члана 105. ст. 1. и 2. Закона о раду ("Службени гласник РС" бр. 24/2005...75/14,) зарада из члана 104. став 1. овог закона састоји се од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду. Под зарадом у смислу става 1. овог члана сматра се зарада која садржи порез и доприносе који се плаћају из зараде. Према члану 111. ст. 1. и 2. истог закона, запослени има право на минималну зараду за стандардни учинак и време проведено на раду. Минимална зарада одређује се на основу минималне цене рада утврђене у складу са овим законом, времена проведеног на раду и пореза и доприноса који се плаћају из зараде.

Поред тога, тужиља у складу са Закључком Владе Републике Србије број 120-335/2007-14 од 25.12.2008. године има и право на увећање зараде у висини од 50% месечно.

Циљ исплате минималне зараде је обезбеђење заштите запосленог у смислу задовољења основних егзистенцијалних потреба. У конкретном случају, тужиљи је обрачуната плата у мањем износу од минималне зараде и на тај износ вршено је увећање од 50% месечно, а такав обрачун није правилан, с обзиром да тужиља пре свега има право на исплату минималне зараде, а потом и право на увећање од 50% обрачунато на тај износ. У супротном исплата тзв. „косовског додатка“ би изгубила своју намену и сврху.

Због погрешне примене материјалног права нижестепени судови нису расправили висину разлике плате која представља предмет тужбеног захтева и разлике припадајућег и исплаћеног додатка на зараду, према Закључку Владе РС 05 број 120-335/2007-14 од 25.12.2008. године, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Са изнетих разлога одлуке нижестепених судова су укинуте, а укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер зависи од његовог исхода у смислу одредбе члана 163. став 4. Закона о парничном поступку.

У поновном поступку потребно је да првостепени суд чињенично стање у потпуности и правилно утврди, тако што ће да поступи по примадбама из овог решења, како би имао могућност да, правилном применом материјалног права, о тужбеном захтеву тужиље донесе нову одлуку.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа – судија
Гордана Цакула,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић